

Stichting wAarde

Aan de leden van de programmacommissie van

Betreft: Actiepunten Natuur en Gezondheid
t.b.v. uw verkiezingsprogramma

Beek (Berg en Dal), 6 juni 2016

Geachte programmacommissie van,

Hiermee verzoeken wij u in het verkiezingsprogramma van uw partij aandacht te schenken aan het thema 'natuur en gezondheid'.

Hier zijn twee goede redenen voor:

1. Natuur is goed voor diverse aspecten van onze lichamelijke en geestelijke volksgezondheid.
2. Aandacht voor dit gezondheidsaspect is belangrijk en op termijn onontbeerlijk voor onze natuur.

Onderstaand lichten wij deze stellingen nader voor u toe. En aansluitend geven we enkele concrete suggesties voor uw verkiezingsprogramma.

1. Natuur is gezond

- 1.a. De belangrijkste feiten met betrekking tot de stelling dat natuur goed is voor diverse aspecten van onze lichamelijke en geestelijke volksgezondheid, zijn genoegzaam bekend. Natuurbeleving is geen wondermedicijn, geen wondermiddel tegen alle kwalen, maar heeft relevante preventieve en curatieve waarde. Dit geldt voor diverse hart- en vaatziekten, voor obesitas, voor diabetes en voor tal van stress- en stressgerelateerde problemen. Voor een handzaam overzicht van de wetenschappelijke bevindingen op dit vlak, verwijzen wij u naar de factsheet Natuur en Gezondheid van IVN, getiteld [Waarom wij natuur nodig hebben.](#)
- 1.b. Onderzoek van Stichting wAarde naar de wijze waarop jongeren dit thema beleven, leert dat een meerderheid van de jongeren het *vanzelfsprekend* vindt dat natuur gezond is. De preventieve of curatieve effecten op diverse ziekten vinden ze vaak vooral interessant voor andere (oudere) mensen; maar met name alles wat gerelateerd is aan stress en stressgerelateerde problemen betrekken ze vaak op zichzelf. In het onderzoek geeft maar liefst driekwart (73%) van de jongeren aan dat zij in 2014 teveel stress hebben ervaren. Een grote meerderheid (79%) kiest er wel eens (minimaal 1 keer per jaar) *bewust* voor om tijd in de natuur door te brengen. Bijna twee derde (63%) van deze groep geeft aan dat zij tijd in de natuur doorbrengen (mede) omdat het hun stress vermindert. In respons op diverse, concrete handelingsperspectieven op het vlak van natuur en gezondheid geeft maar liefst 76% aan positief te staan tegenover het idee om groene, gezonde plekken in en rondom de stad in te richten. Nadere informatie hierover is te vinden op de [website van Stichting wAarde.](#)

- 1.c. Door de groeiende behoefte aan de preventieve en curatieve waarde van natuur én de in snel tempo groeiende wetenschappelijke onderbouwing van de gezondheidseffecten van natuurbeleving, worden er inmiddels binnen onze samenleving tal van activiteiten op dit vlak ontplooid.
Voor nadere informatie hierover verwijzen wij u naar de website www.beterinhetgroen.nl

2. Inzet op dit gezondheidsaspect is belangrijk voor onze natuur

Naar onze overtuiging is aandacht voor het gezondheidsaspect goed - en op termijn zelfs onontbeerlijk - voor de toekomst van de natuur in Nederland. Een onderbouwing en toelichting hierop vindt u in onderstaande bijlage: *Een pleidooi voor de inzet op 'Natuur en Gezondheid' ten behoeve van (de toekomst van) Biodiversiteit in Nederland.*

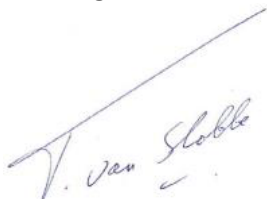
3. Aandachtspunten verkiezingsprogramma

Concreet zou u zich in uw verkiezingsprogramma sterk kunnen maken voor:

- Actiepunt 1:
nader onderzoek ten behoeve van de wetenschappelijke onderbouwing van de relatie tussen natuur, gezondheid en gezondheidszorg;
- Actiepunt 2:
betere samenwerking tussen beleidsvelden en uitvoeringsdiensten op het gebied van natuur en volksgezondheid;
- Actiepunt 3:
realisatie van meer voor iedereen toegankelijke gezonde, groene ruimten in of nabij de bebouwde kom in grote en middelgrote gemeenten in ons land;
- Actiepunt 4:
versterking van de inzet op preventie en natuurbeleving binnen de gezondheidszorg, zowel beleidsmatig als in de dagelijkse praktijk van huisartsen en ziekenhuizen;
- Actiepunt 5:
stimuleren en faciliteren van natuurbezoek tijdens natuur- en milieu educatie op basisscholen.

Vanzelfsprekend zijn wij graag tot nadere informatie en toelichting bereid.

Vriendelijke groet,
Stichting wAarde

Thomas van Slobbe
Algemeen directeur

Bijlage (hieronder):

Een pleidooi voor de inzet op 'Natuur en Gezondheid' ten behoeve van (de toekomst van) Biodiversiteit in Nederland.

Stichting wAarde

Een pleidooi voor de inzet op 'Natuur en Gezondheid' ten behoeve van (de toekomst van) Biodiversiteit in Nederland

1. *'Alle gelukkige gezinnen lijken op elkaar, ieder ongelukkig gezin is ongelukkig op z'n eigen manier.'*
Deze openingszin van Tolstoj's Anna Karenina stamt uit 1877. Het is waarschijnlijk één van de meest geciteerde zinnen uit de wereldliteratuur. En terecht.
Als men ongelukkig wordt, gaat het erom spannen. Als men ziek wordt, moet alles daarvoor wijken. Eerst maar weer gezond worden. Leven. Gelukkig zijn. Daarna zien we wel weer verder. Gezondheid raakt ons dieper dan idealen, werk, luxe en ontspanning.
Het is verstandig om vanuit deze invalshoek naar natuur en biodiversiteit te kijken.
2. In de ogen van veel mensen is natuur een luxe, een consumptiegoed. Dankzij de vooruitgang (en de 'technical fix') zijn we er, tot veler opluchting, niet of nauwelijks meer afhankelijk van. Aanhoudende waarschuwingen van deskundigen dat er steeds meer plant- en diersoorten verdwijnen, schieten dan ook aan hun doel voorbij. Immers, wat maakt het uit als de natuur verdwijnt nu we haar toch minder nodig hebben?
3. Steeds vaker wordt natuur pas gewaardeerd als het met iets anders samengaat. Men heeft het over natuur en ontspanning, voedsel en natuur, vakantie en natuur, woonplezier en natuur. Natuur komt zelden op de eerste plaats, maar veeleer in dienst van andere waarden. Een 'lijstverbinding' van natuur met de recreatiesector, waterberging, huisvesting of sport ligt daarom voor de hand. Samenwerking en externe integratie leidt tot een (praktische en vaak kostenefficiënte) synergie in het bereiken van maatschappelijke doelen.
4. Een belangrijk punt van zorg is dat de biodiversiteit er binnen deze lijstverbindingen vaak bekaaid af komt. 'Micro-natuur' (lokaal, dicht bij huis) wordt leuk gevonden, terwijl 'macro-natuur' (biodiversiteit) voor velen minder relevant is. Dit zien we niet alleen terug in de beleving van veel mensen, maar ook in het beleid van provincies en gemeenten. Veel mensen maakt dit weinig uit. Het thema scoort laag op verkiezingen en we hebben, als samenleving, wel wat anders aan ons hoofd.
5. Behalve als het onze gezondheid raakt. De relevantie van natuur voor onze gezondheid (m.b.t. burn-out, ADHD, depressies, obesitas, diabetes) kan ons ten diepste raken en zal - mits goed gearticuleerd - in de nabije toekomst nog veel meer waardering krijgen. Hierin ligt het draagvlak voor natuur in onze toekomst. Voor natuur die meer dan luxe is, meer dan een consumptiegoed. Als onmisbare ingrediënt van wat mensen het meest aan het hart gaat: hun gezondheid en geluk.
6. Op de lange termijn is het daarom heel voorstelbaar dat het natuurbehoud - over pakweg dertig jaar - wordt ondergebracht bij een Ministerie van Volksgezondheid en Natuur.
7. Voor de korte termijn is het zaak dat overheden, natuurorganisaties en zorginstanties het thema 'natuur en gezondheid' optimaal benutten. Door het stimuleren van onderzoek, praktijkervaring, aandacht en verankering.
En door daarbij voortdurend in te bouwen dat een gedegen natuurbeleid, met aandacht voor de biodiversiteit en alle 'grotere verbanden', de basis voor dit alles is.